

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ 20__ р.
« ____ » _____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

для студентів освітнього рівня «Магістр»
спеціальності 051 «Економіка»
(спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»)
факультет економіки і менеджменту
кафедра управління персоналом та економіки праці

Робочу програму схвалено на
засіданні кафедри обліку і аудиту
протокол від «__» _____ 201__ р.
№ _

Завідувач кафедри обліку і аудиту
_____ С.Ф. Легенчук

Розробник: д.е.н., проф. кафедри обліку і аудиту Легенчук С.Ф.

Житомир
2017 – 2018 н.р.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>	
		<i>Денна форма навчання</i>	
		<i>З повним терміном навчання УПМ-4</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 051 «Економіка»	Нормативна	
Модулів – 1	спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр:	
		2-й	
		90	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5	Освітній рівень: «магістр»	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	
		Індивідуальні завдання	
		0 год.	
Вид контролю			
Іспит			

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів системи знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних із захистом інтелектуальної власності при створенні та реалізації проектів, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та власників як в Україні, так і за її межами.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: засвоєння системи авторського права та захисту інтелектуальної власності в Україні; ознайомлення з чинним українським та міжнародним законодавством стосовно захисту авторського права та інтелектуальної власності, у галузі інформації, науково-технічної інформації та проектної документації; вивчення системи відносин, що складаються у зв'язку зі створенням, використанням і охороною результатів творчої діяльності; набуття навичок роботи з нормативними актами; застосування набутих знань у вирішенні практичних питань у сфері правового регулювання та захисту авторського права й інтелектуальної власності у сфері проектної діяльності.

Об'єктом навчальної дисципліни є система економіко-правових відносин, стосовно регулювання прав інтелектуальної власності майнових та особистих немайнових прав авторів, підстави їх виникнення та здійснення.

Предметом дисципліни є система правових відносин щодо захисту прав інтелектуальної власності у ході здійснення проектної діяльності. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з юридичною літературою та нормативними актами.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять.

Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенту необхідно

знати:

- понятійний апарат права інтелектуальної власності, його систему й сутність, основні інститути та субінститути;
- чинне законодавство України у галузі захисту інформації, науково-технічної інформації, проектної документації, охорони прав на об'єкти промислової власності, включаючи міжнародні угоди;

ЖДГУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

- особливості об'єктів та правового положення суб'єктів, порядок їх кваліфікації;

понятійний апарат, що застосовується при правовому регулюванні винахідницької та патентної діяльності;

- правові форми використання майнових прав, розпорядження ними, підстави, способи та порядок захисту від контрафактних дій;

- особливості системи патентної інформації та документації;

- способи і процедури правової охорони прав інтелектуальної власності;

- основні правові засоби індивідуалізації учасників товарного обороту, товарів і послуг;

- правові засади захисту прав учасників винахідницької та патентної діяльності;

вміти:

- застосовувати чинне законодавство, аналізувати його недоліки;

- визначати умови надання правової охорони;

- вирішувати проблемні ситуації;

- вирішувати питання стосовно оформлення патентної документації

на об'єкти промислової власності.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких **компетенцій**:

- Вивчення дисципліни орієнтоване на досягнення наступних **фахових і програмних результатів навчання**:

Шифр програмного результату навчання дисципліни	Назва програмного результату навчання дисципліни
ФК12	Здатність до використання методів та засобів оцінки вартості інтелектуальної власності
ПРН22	Оформляти і захищати результати інтелектуальної діяльності
ПРН23	Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності

ЖДГУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 “Сутність інтелектуальної власності та система її правової охорони”

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Визначення інтелектуальної власності. Історія розвитку правової охорони об’єктів права інтелектуальної власності.

Предмет курсу, поняття інтелектуальної власності. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності. Основні інститути права інтелектуальної власності. Особливості застосування інтелектуальної власності в бухгалтерському обліку. Актуальні питання розвитку законодавства у сфері права інтелектуальної власності.

Тема 2. Авторське право та суміжні права. Патентне право

Поняття та основні ознаки авторського права. Види об’єктів авторського права. Майнові та особисті немайнові права авторів на твори науки, літератури, мистецтва. Легалізація та охорона суміжних прав (прав виконавців, виробників фонограм та відеограм, організацій мовлення).

Тема 3. Патентне право

Об’єкти патентного права. Міжнародні акти з питань промислової власності. Автори винаходів, корисних моделей, промислових зразків. Спадкоємці та правонаступники авторів. Порядок складання і подання заявки на об’єкти права інтелектуальної власності та допоміжних матеріалів до неї. Експертиза заявок на об’єкти права інтелектуальної власності (промислової власності). Нормативні акти, що визначають правила експертизи. Порядок видачі та анулювання охоронних документів на об’єкти права інтелектуальної власності (промислової власності).

Тема 4. Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг. Правова охорона нетрадиційних об’єктів права інтелектуальної власності.

Правова охорона знаків для товарів і послуг, найменувань місць географічного походження товарів. Правова охорона фірмових найменувань. Правовий захист наукових відкриттів. Організація захисту конфіденційної інформації. Охорона прав на комп’ютерні програми та бази даних. Топографії інтегральних мікросхем як об’єкт правової охорони. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

1	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
2	3	4	5	6	7	
<i>Змістовий модуль 1 “Сутність інтелектуальної власності та система її правової охорони”</i>						
Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Визначення інтелектуальної власності. Історія розвитку правової охорони об’єктів права інтелектуальної власності.	21	4	4			13
Тема 2. Авторське право та суміжні права.	23	4	4			15
Тема 3. Патентне право.	23	4	4			15
Тема 4. Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг. Правова охорона нетрадиційних об’єктів права інтелектуальної власності.	23	4	4			15
Разом за змістовим модулем 1	90	16	16			58
Усього годин	90	16	16			58

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Історія розвитку правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності.	4
2	Авторське право та суміжні права.	4
3	Патентне право.	4
4	Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	4
	РАЗОМ	16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 64 %.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності в Україні	13
2	Система правової охорони авторського права та суміжних прав в Україні	15
3	Патентне право як один із видів промислової власності	15
4	Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг та нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності в Україні	15
	РАЗОМ	58

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності, інтегровані (універсальні) методи.

Для полегшення засвоєння матеріалу використовуються технічні засоби.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи, модульного контролю та підсумкового (семестрового) контролю.

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Змістові модулі (перелік тем)	Завдання	К-ть годин	Контролюючі заходи	Терміни виконання (тиждень)
1	Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони. Визначення інтелектуальної власності. Історія розвитку правової охорони об'єктів права інтелектуальної власності.	1. Підготовка до лекційних занять	18	Усне опитування під час практичних занять	9-16
		2. Підготовка до усного опитування та практичної роботи	18	Усне опитування під час практичних занять, ділові ігри, презентація слайдів	9-16
		3. Домашнє завдання	18	Перевірка домашнього завдання, тестування	9-16
	Тема 2. Авторське право та суміжні права. Тема 3. Патентне право. Тема 4. Правова охорона засобів індивідуалізації робіт і послуг. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	5. Підготовка до МКР	4	Проведення МКР	16
	Всього на дисципліну			58	

Модульний контроль з навчальної дисципліни “Інтелектуальна власність” включає оцінювання результатів самостійного вивчення теоретичного та практичного матеріалу та здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та відпрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується написанням модульної контрольної роботи.

Кожен студент денної форми навчання повинен виконати 1 модульну контрольну роботу за семестр. Студент може бути допущений до заліку, якщо він має позитивну оцінку за підсумками кредитного модулю.

Семестровий контроль здійснюється шляхом визначення підсумкової оцінки за змістовними модулями, написання та оцінювання залікової роботи.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Критерії оцінювання модульного контролю

<i>Форма контролю</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Невідвідування лекційного заняття	0
Невідвідування практичного заняття	0
– перевірка домашніх завдань та оцінювання відвідування	15
– короткочасні самостійні роботи	20
– усні опитування та письмові	25
Модульна контрольна робота	40
Всього за модуль	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Тестові завдання	40x1=40
Разом	40

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів за попередню та поточну чверті (формула 1).

$$СБ = \frac{\sum_{i=1}^n B_i T_i}{\sum_{i=1}^n T_i}, \quad (1)$$

де СБ – результат попереднього семестрового контролю; B_i – бал за i -й модуль; T_i – кількість годин за планом на засвоєння i -го модуля (аудиторна та самостійна робота); n – число модулів за видами занять згідно з річним робочим навчальним планом на строк проведення семестрового контролю

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю доводяться до відома студента. При проведенні підсумків семестрового контролю необхідно враховувати наступне:

- у разі, якщо студент погоджується з результатом контролю, відповідна кількість балів та оцінка (за національною шкалою та шкалою ECTS) виставляються в залікову відомість;

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

• у разі, якщо студент отримав від 0 до 59 балів, то в екзаменаційну відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незадовільно” (“F” та “FX” відповідно до шкали ECTS). Складання заліку оцінюється в 100 балів та проводиться за направленням з деканату;

• у разі, якщо студент, який отримав позитивну оцінку за результатами модульного контролю, має бажання підвищити результати семестрового контролю, то він складає залік зі всього курсу під час сесії (за розкладом), результати якого виставляються в екзаменаційну відомість.

Критерії оцінювання залікової роботи

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	4x5=20
Питання, на які дані повні відповіді і наведено приклади, типові ситуації	4x20=80
Разом	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Бали</i>
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	82 – 89
C	Добре	74 – 81
D	Задовільно	64 – 73
E	Задовільно	60 – 63
FX	Незадовільно, з обов'язковим перескладанням окремих модулів	35 – 59
F	Незадовільно, з обов'язковим перескладанням повного курсу	1 – 34

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для освоєння навчальної дисципліни “Інтелектуальна власність” розроблено:

1. Завдання для перевірки самостійної роботи студента.
2. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни.
3. Методичні вказівки до практичних та семінарських занять.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року. № 435-IV.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року. № 435-IV.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

3. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: Підручник. – Вид. 2, змін. і доп. / О. П. Світличний. – К.: НУБіП України, 2016. – 355 с. (в електронному форматі надається студентам)

4. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. Посібн. / Є.І. Ходаківський, В.П. Якобчук, І.Л. Литвинчук. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 276 с.

5. Річний звіт за 2016 р. Державної служби інтелектуальної власності – с. 74 (в електронному форматі надається студентам)

6. Інтелектуальна власність: навчально-наочний посібник / О.В. Іванюк, І. Л. Литвинчук. – Житомир: В. Б. Котвицький, 2014. – 163 с.

7. Вакалюк В.А. Інтелектуальна власність: Навч. посібник. - Ж.: ЖДТУ, 2010. – 126 с. (В бібліотеці наявні 185 книг)

8. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: Підручник / За ред. О.А. Підпригори. / Підпригора О.А., Бутнік-Сіверський О.Б., Дроб'язко В.С., Крайнев П.П., Мельник О.М. - К.: Ін-Юре, 2004. - 672с. (В бібліотеці наявні 20 книг)

9. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник/ 2-ге вид., стереотип. - К.: Знання, 2008. – 431 с. (В бібліотеці наявні 24 книги)

Додаткова

1. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: Підручник/ 2-ге вид., стереотип. - К.: Знання, 2008. – 431 с. Андриссен Д. Невесомое богатство. Определите стоимость вашей компании в экономике нематериальных активов / Д. Андриссен, Р. Тиссен; пер. с англ. – М.: ЗАО “Олимп-Бизнес”, 2004. – 304 с.

2. Брукинг Э. Интеллектуальный капитал / пер. с англ. По ред. Н.Л. Ковалик. – СПб.: Питер, 2001. – 288 с.: ил.

3. Гришаев С.П. Интеллектуальная собственность: Учебное пособие. – М.: Юристъ, 2003. – 238 с.

4. Давидюк Т.В. Екологічний, інтелектуальний та людський капітал в теорії бухгалтерського обліку [текст]: Монографія / [Давидюк Т.В., Замула І.В., Легенчук С.Ф.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖДТУ, 2009. – 480 с.

5. Економіка знань: виклики глобалізації та України. Під заг. ред. А.П. Гальчинського, С.В. Львовичкіна, В.П. Семиноженка. – К.: ХФ НІС, 2004. – 261 с.

ЖДГУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

6. Економіка й організація інноваційної діяльності: Підручник / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан та ін. Під ред. проф. О.І. Волкова, проф. М.П. Денисенка. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 960 с.
7. Иноземцев В.Л. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы. – Москва: «Логос» – 2000. – 186 с.
8. Интеллектуальный капитал – стратегический потенциал организации: Учебное пособие. Под ред. д.э.н. проф. Гапоненко А.Л., д.э.н. Орловой Т.М. – М.: Издательский Дом «Социальные отношения», 2003. – 184 с.
9. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура: Пер. с англ. под науч. ред. О.И. Шкаратана. – М.: ГУ ВШЭ, 2000
10. Козырев А.Н., Макаров В.Л. Оценка стоимости нематериальных активов и интеллектуальной собственности. – М.: РИЦ ГШ ВС РФ, 2003. – 368 с.
11. Крайнев П.П. Интеллектуальна економіка: управління промисловою власністю: (Монографія). – К.: Концерн “Видавничий дім “Ін-Юре”, 2004. – 448 с.
12. Лев Б. Нематериальные активы: управление, измерение, отчетность / Б. Лев; [пер. с англ. Л.И. Лопатников]. – М.: Квинто-Консалтинг, 2003. – 240 с.
13. Леонтьев Б.Б. Цена интеллекта. Интеллектуальный капитал в российском бизнесе. – М.: Издательский центр “Акционер”, 2002. – 200 с.
14. Оценка интеллектуальной собственности: Учеб. Пособие / Под. ред. С.А. Смирнова. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 352 с.
15. Оцінка інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік та оподаткування / О.Б. Бутнік-Сіверський, О.П. Гавриленко, С.О. Довгий та ін.; За ред. О.Б. Бутніка-Сіверського, О.Д. Святоцького. – К.: Видавничий Дім “Ін-Юре”, 1999. – 352 с.
16. Полторак А., Лернер П. Основы интеллектуальной собственности.: Пер. с англ. – М.: Издательский дом “Вильямс”, 2004. – 208 с.
17. Права інтелектуальної власності в Україні. Авторське право. Збірник систематизованого законодавства. – Випуск 10. – Жовтень 2004 р. – С. 185-198.
18. Право інтелектуальної власності: Академ. курс: Підручник для студентів вищ. навч. закладів. / О.А. Підпригора, О.Б. Бутнік-Сіверський, В.С. Дроб’язко та ін.; За ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: Концерн “Видавничий дім “Ін Юре”, 2004. – 672 с.
19. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності Державного департаменту інтелектуальної власності та Державного підприємства

ЖДГУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

“Український інститут промислової власності” за 2009 рік. – К.: Державний департамент інтелектуальної власності, 2010. – 52 с.

20. Чухно А.А. Твори [у 3. т.] / НАН України, Київ. нац. Ун-т ім. Т. Шевченка. Інформаційна постіндустріальна економіка: теорія і практика. / А.А. Чухно. – К.: Наук.-дослід. фін. ін-т при М-ві фін. України, 2006. – Т. 2. – 512 с.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua/>

2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>